

har en lille Kommunekasse bag sig? Jeg tror ikke, at denne Bemærkning var ganske paa sin rette Plads; thi en lille By vil vistnok meget betænke sig paa at gjøre en saadan Handel. Hvad der kunde tænkes, var, at der kunde danne sig et større Aktieselskab paa Egnen, som kunde kjøbe Eiendommen og udstykke den, men det har der i Grunden ikke været Tid til, og jeg skal minde om, at der kun har været afholdt 2 Auktioner paa Eiendommen, medens det i Reglen er Sik og Brug ved større Eiendoms salg, at der holdes 3 a 4 Auktioner. Det kan derfor have haft sin Betydning paa de Bud, der ere gjorte, at man havde ventet en 3die og 4de Auktion, hvorfor der ikke endnu var kommet saa mange Kjøbere tilstede, at der var kommet den tilstrækkelige Konkurrence tilstede mellem Byderne og Budene. Jeg skal endnu gjøre opmærksom paa, at skjøndt Budene til den sidste Auktion have bragt Summen betydeligt iveiret, maa man dog sige, at saaledes som Konditionerne for Salget ere, ere de mindre Parceller meget ugunstigt stillede i Forhold til Hovedparcellen. Hovedparcellen er saaledes stillet, at man kun forlanger $\frac{1}{5}$ af Kjøbesummen udbetalt i 2 Terminer, medens man af de smaa Parceller forlanger $\frac{1}{4}$ af Kjøbesummen udbetalt i 2 Terminer. Jeg ser i Grunden ikke Noget, som kunde berettige til denne Forskjel. Man maa jo dog antage, at de mindre Parceller ville blive bebyggede, og efterhaanden som de blive bebyggede, vil der jo være fuldt saamegen Sikkerhed i dem, idet Bygningerne jo dog ikke ere indbefattede under Kjøbesummen. Det er Noget, som vil være at tilføre Eiendommen som en Værdi, saa at de smaa Parceller jo burde være stillede under lige Vilkaar med Hovedparcellen, og naar de vare det, turde man nok vente, at Budene paa dem ville gaa betydeligt høiere op, saaledes at de kunde blive antagelige. Jeg skal gjøre opmærksom paa, at saaledes som Budene ere fastsatte paa Udparcelleringen, ere de dog kun ca. 15,000 Kr. lavere end efter selve den fæste Burdering til Udparcellering, saa at jeg nok tror, at naar Alt vil blive iagttaget, vil en saadan Udparcellering være den fordelagtigste Maade for Staten at sælge Eiendommen paa. Naar den høitærede Minister særlig henpegede til, at dette at sælge successivt vilde næsten saa godt som ikke kunne lade sig gjøre, fordi det vilde forstyrre en ordenlig, regelret Driftsmaade, skal jeg tilbøielig indrømme Berettigelsen af denne Paastand; men jeg tror dog ogsaa, at naar Staten selv havde Bestyrelsen i sin Haand, vilde den have valgt at foretage Udparcelleringen og Hattfornsfordelingen, og saa tvivler jeg ikke om, at den uden Forstyrrelse af Driften vilde kunne bortselge forskjellige af disse Parceller i Aarens Løb, da Driften dog alligevel skulde afsluttes med det Samme paa det korte Tidsrum af ca. 8 Aar. Det vilde altsaa ikke medføre nogen væsentlig Forstyrrelse, der kunde medføre noget stort Tab for

Staten. Jeg skal afvente nye Bemærkninger fra andre Sider, om Noget mulig ønskes Ordret, og skal kun i Anledning af den Bemærkning, det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds (Berg) henstillede til mig, at dersom der kunde prøves en ny Auktion, antog han, at jeg tilligemed Flertallet vilde være villig til at gaa med til et saadant Forsøg, udtale, at jeg fra mit Standpunkt ikke vilde have Noget derimod, naar alle Regler bleve iagttagne, som kunde sikke os, at der kom tilstrækkelige, gode Kjøbere tilstede og blev gjort tilstrækkelige Bud.

Stårup: Skjøndt jeg ganske vist antager, at det vilde være til Fordel for Landet og navnlig for Hillerød By, om de i Nærheden fik en Bondeby istedetfor en Herregaard, tror jeg dog paa den anden Side, at det ikke er en Sag, der just kan drives op i det Dieblis, man vil. Den høitærede Finanzminister har angivet Grunden saa vægtige herimod, at man ikke maa overse dem. Jeg tror ogsaa, at det ærede Medlem for Frederiksberg Amts 3die Valgkreds (Dinesen) har Ret, naar han forudsætter, at, dersom Endringsforslaget Nr. 1 blev vedtaget, vilde det ganske vist være et Tab for Staten. I og for sig har jeg imod, at Staten skal paa den Maade være direkte Landmand, og naar det for det Andet er anført, at Besætningen ikke vilde bringe noget Tab, saa tror jeg, det er en fejl Anskuelse. Jeg tror, at enhver fornuftig Landmand vil regne 10 pCt. aarlig for at holde sin Besætning i den Stand, den skal være; selvfølgelig vilde dette i Løbet af 10 Aar give et Tab, der blev ligt med den hele Besætnings Værdi. Jeg kan af disse Grunde ikke tiltræde det principale Endringsforslag. Derimod kan jeg meget godt tiltræde det subsidiære Forslag af Flertallet, som er tiltraadt af Mindretallet. Det kan jeg tiltræde, og jeg tror ogsaa, at der heri ligger, om jeg saa maa udtrykke mig, den fornuftigste Maade til at bringe Sagen til en god Ende. Jeg tror, at det er i Sagens Interesse, naar man ikke saa strengt holder paa, at det skulde være Bøndergaarde paa indtil 100 Tdr. Land eller mindre Huse paa 5 Tdr. Land. Det er Noget, man tilbøielig maa overlade til Finanzministeren. Der vil uden Tvivl være mange Ting, som ville komme i Betragtning. Det Tilfælde kunde godt indtræffe, at han af Hensyn til Statens Interesse kunde blive tvungen til at gjøre en Parcel større og en anden mindre, og man maa ikke saaledes lægge bestemt Paand paa ham, naar den Tid kommer. Med Hensyn til Tidsrummet tror jeg, at det ærede Udvalg ikke har gjort sig besjendt med Jordagtningskontrakten. Der er foreslaaet 12 og 8 Aar. Forpagtningstiden maa naturligvis rette sig efter den Notationsid eller Driftsmaade, som følges paa Gaarden. Er den 8 eller 7 Aar — jeg skulde snarere tro, at den er 7 eller 9 Aar —, maa Forpagt-